

158
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΛΥΔΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. II, 48/1970

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-10/3/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) .. *Πορφυράστειον*
(παλαιότερον ὄνομα : *Κρηπίδι* ..), Ἐπαρχίας *Βοιόων*,
Νομοῦ *Κορδαίνης*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Θεοφάνους*
.. *Πράπα* .. ἐπάγγελμα .. *Διδάσκαλος* ..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Πορφυράστειον* .. *Λυχνίου*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... *8. ἔτη*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. *Χρήστος* .. *Τσιμαρώνης* ..
.. *καίτοι καὶ Πορφυράστειον* .. *Παρθένος* ..
ἡλικία .. *7.5* ἑτηγγραμματικαὶ γνώσεις .. *Β. Γ. Μ. Β. Γ. Ν.* ..
..... τόπος καταγωγῆς *Πορφυράστειον*
.. *Βοιόων Κορδαίνης* ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσφίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Κι. ματαλάκησι. πρὸς. καλλιέργειαν*
αὐ. αματάκησι. διὰ. καλλιέργειαν ἢ εὐκαὶ βοσκήν
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα ; *ἔ. ν. γ. γ. α. β. α. γ. δ.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικά πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ελλῆνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *ἔ. ν. μ. ο. ν. εἰς*
τοὺς χωρικοὺς, εἰς τὴν. Κοινότητα, ἔ. ν. γ. γ. α. β. α. γ. δ.
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *ἔ. ν. γ. γ. α. β. α. γ. δ. ἔ. ν. γ. γ. α. β. α. γ. δ.*
ἀ. ν. μ. ο. ν. εἰς. αὐτὸν. ἔ. ν. γ. γ. α. β. α. γ. δ. ἀ. ν. μ. ο. ν. εἰς.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *οἶ.. καὶ τὰς καὶ ἀσχολοῦνται*

εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ ἔργα τέχνης.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολοῦνται καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἀν. ὑ. ἀρχοὶ*

καὶ οὐτε καὶ ὑπάτοι καὶ ὁ ἡμέτερος ἀσκητικοὶ.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργαταί ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;..... *ἀν. ἐχρησιμοῦντο*

καὶ ἡ δ. η. κ. ν.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *οἶ. ἔ. οἱ ἐπιδιδόντες ἐξ. ἀρχαί.*

διαμερίζονται. τῶν πᾶσι καὶ οἱ μοδομοὶ (περοπέννητοι-θεοσάκ)

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργαταί..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *κτίσται τεχνῖται.*

καὶ οἱ κτώτεροι μαθητιώμενοι πηγάων τῶν γονέων των ἢ τῶν θυγνέων των οἱ κτίσται ἔχον καὶ ἰδιαιτέρην γλῶσσαν, τὴν (κουνδριτικήν) ὥς τὴν ἑλβεττικὴν καὶ τὴν γέρον καὶ ἡμέτερον.

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; *ἡ. γ. ἰαννίς, ἐγίνετο. με. ζωϊκὴν. καὶ βοῶν. αἰγοπροβάτων, ἐγίνετο. με. καλάμι. καὶ θάμνων. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν.*

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *ἡ. γ. ἰαννίς. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν.*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *ἡ. γ. ἰαννίς. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; *ἡ. γ. ἰαννίς. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *ἡ. γ. ἰαννίς. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν.*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἡ. γ. ἰαννίς. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν. καὶ μετὰ τὸν θερισμόν.*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν) Δέν. ἔχρησ. κοπιήθη
5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ Δέν. ἔχρησ. μο. πο. π. ἔθ.
στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Βασιλειῶναζον. οἱ. μάταιοι
τοῦ. Ἰωρδάν. οἱ. μάταιοι. κατεσκευάζαν. Σάββα
ἄροτρα. μέχρι. τῆς. 1946. τὰ. οἱ. ποῖα. ποιήσ. ἔθεν
εἰς... τὰς. ἀγοράς... πόλιν. καὶ. κωμοπόλιν
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποία διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθεῖσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι... ἦτο... καὶ... εἶναι... μιᾶς... μορφῆς...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

..... ἦτο... ἐκ... ξύλου...
..... τοῦ... ξύλου...
..... ἐκ... σιδήρου...

- 7) Ἔργαλειά διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

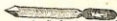
Πιζεκὺς... ἐκτεταρξιά, πριόνι, ἀρίδι,
τροπάκι, ... ράβδα (ξυλοφάι).

πριόνι

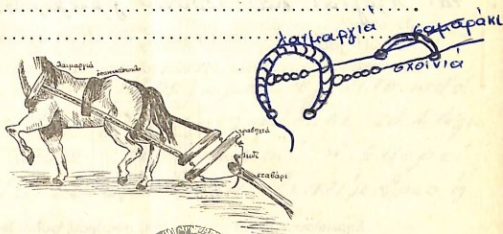

ἀρίδι

ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υἱοῦ. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Ἄνδρες, γυναικες.
 ἐμὸν δὲ καὶ γυναικες. Περὶ βοότιον οἱ γυναῖκες
 εἰς τὸν ἀρότρον. ἔπειτα καὶ τὰ βοότια.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Ζεύγνυνται οἱ βοότια εἰς τὸν ἀρότρον
 ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αἰνίου. καὶ τὸν ἀρότρον
 μετὰ τὸν ἀρότρον καὶ τὸν ἀρότρον μετὰ τὸν ἀρότρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Τὸ ζεύξιμον μετὰ τὸν ἀρότρον γίνεται
 οἷον καὶ εἰς τὸν ἀρότρον.

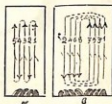
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα; μετὰ τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὰ ζῶα κατευθύνονται μετὰ τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα
 δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Γιὰ τοὺς ἀριτεχνεῖντες ἄλλοις· γίνεται περὶ διευκρίνως, ἐπὶ
ταῖς πράξεσιν καὶ εἰδῶν γραμμῶν.....

ή οργώνεται περιφερειακώς ως εις τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.) ; με. β. πο. ρ. ε. + με. αὐ. γ. α. κ. ι. α.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; με ἀύλακιάν ; *χωρίζετο
μέ' αὐλακίαν.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται
ἄροτρον; Ξ.έ...π.ε.τ.ρ.ώ.δ.π...φ...δ.μ.ε.ρ.ο.ρ.υ.τ.ω.μ.έ.ν.α.
(τ.ο.ι.ω.τ.ο.ι). α.ω.ρ.ά.φ.α.ι......

- 7) Ποιοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... *Μ. Ε. ... Τό. ... 2. x. 4. ...*
η. μι. κε. η. κ. ω. ...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἐῖ... ὀ.ζα. τά... ἐῖ... ὀ.περ.α.α. α.ναζο.γ.α. τ.α.ν. ... κ.ζα.β.α.ν. ... ν.α.ν. ... τ.π.σ. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *τ.δ. ... ὀ.ρ.μ.α. ... κ.ζι.β.α.ν. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... α.π.ρί.ζι.α. ... α.κ.ο.ζ.α.ν.δ.α.ν.β.ε. ... τ.δ. δι.β.ό.λ.ι.σ.μα. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... κα.ζα. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τ.δ. ... ὀ.ρ.μ.α. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... α.π.ρί.ζι.α. ... α.κ.ο.ζ.α.ν.δ.α.ν.β.ε. ... τ.δ. δι.β.ό.λ.ι.σ.μα. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... κα.ζα. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

τ.δ. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... α.π.ρί.ζι.α. ... α.κ.ο.ζ.α.ν.δ.α.ν.β.ε. ... τ.δ. δι.β.ό.λ.ι.σ.μα. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... κα.ζα. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *τ.δ. ... ὀ.ρ.μ.α. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... α.π.ρί.ζι.α. ... α.κ.ο.ζ.α.ν.δ.α.ν.β.ε. ... τ.δ. δι.β.ό.λ.ι.σ.μα. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... κα.ζα. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ *δισ.ά.κ.ι.* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *τ.δ. ... δι.β.ό.λ.ι.σ.μα. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... α.π.ρί.ζι.α. ... α.κ.ο.ζ.α.ν.δ.α.ν.β.ε. ... τ.δ. δι.β.ό.λ.ι.σ.μα. ... κα.ζα. ... π.π.α. ... κα.ζα. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν. ... κ.ζι.β.α.ν. ... α.ν.τ.ο.ν.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .*με... λην. βουκέντρον*

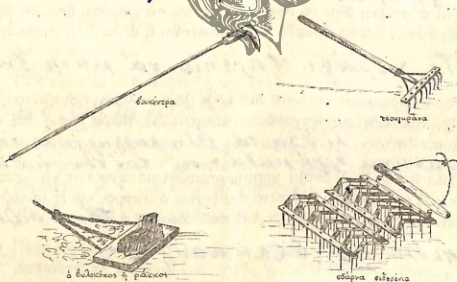
*ἢ... ἄνω... ἀν' αὐτῇ... ἐκκαμάττειται... εἰς... ἐδ...
χωρ' ἰ. ο. ν. ξι. αἰ. γ. η. (ἢ... ξι. αἰ. γ. η.)....
ξυλινῇ... ράβδῳ... 2. μέτρων... μετ' αἰ. χ. μ. π. β. μετὰ -
ἢ, ἢ, ἢ -*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .*εἰ. ν. ε. τ. ο. ἢ... ὡ. α. π. εἰ. δ. ω. εἰ. δ. ἰ. ε. ... ε. ο. ὡ. ...*

ὄργων... ἰ. ο. ν. ...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

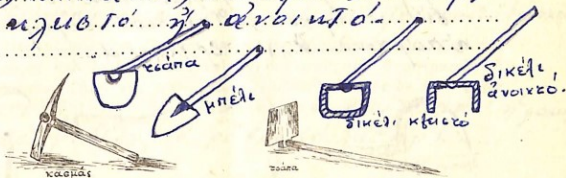
1) Τ. αἰ. π. α. ... 2) ... 3) ...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

1) Τσάιπα... 2) Μπέλε... 3) Δικέλε
καμάρι... 4) ἀνοιχτό...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. . . Πο. 22. α. 1. . . μα. 7. β. . . χ. 1. ο. 1. ε. 1. 2. ε. 1. β. ο. 1.

...τοῦ σώματος καὶ τὰ ὑποκαταστάματα καὶ φάρμακα, ποικίλους κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... Πορτραί. ... Μαγε ... Χειρίδες ... Ἐλεφαντο
μιά σφμαζιοι.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; 'Ε.θ.ε.ρ.μ.ο.υ. μαοί
 Θερίσαν... μαοί... ἐπ' ἐμ.ο.υ... ε.υ.δ.μ.κ.τ. Άνδρες
 μαοί... γυναικες, πορράκις. ἤρχαντα. μαοί... κ.υ.
 9υ.υ. γ.ε.μ.ο.κ.ι.ε.κ.ω. Άνδρες. κ.υ. γ.ε.π.ι. 17 κ.η.ρ.α.μ.ο.γ.

- 2) Πώς ήμεινοντο οὗτοι· με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αἰοίρη· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας οὐσματολογίαν). ?Εξηγήστε...
με... εἶδος,... εἰς... αὐτοῦς... ἐδίδαξαν... καὶ...
φαγητό... ζεαζόφως... τῆς... θυμωκίας
... αἱ... θυνα... με... ?ἐξήγοντο... (ἀρραϊκῶς)
... (ἀρχα... τι... ν... τ... β... ε... σ)... ..

- 3) Οι ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίαι τῆς ἀριστεράς, κατὰ τὸν θειρισμόν; *Επίσης κατὰ
τὴν ἔναρσιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιβάλλο-
ντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νά μὴ αισθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νά μὴ πονή ἡ μέση των); ἐφερομεν. ἐν...
ἐφοραζόμεθα. το'.
ἀπαυνομένη, προβόλησις, προέκταξις, περίπτυξις, κατάφυξις,
ἐπιχειρήματα, ἐπισκευαί, ἐπιμαχία, διείρημι, ἐπειρεσίοις, ἐπιδόσεις,
ἐπιδόματα.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

ἡ... Ἰρίτη... Ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...
 ἡ... τὴν... τὴν... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ, τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...
 ἡ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάσαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ἡ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...
 ἡ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...
 ἡ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἡ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...
 ἡ... ἔλκετο... ἡ... Ἀρχὴ... ἡ... ἔλκετο... τὴν... Αὐτὴν...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τ.ό...δ.έ.β.ι.μ.ο...ἔ.γ.ν.ι.ο...α.π.ό...δ.έ.α...ἀ.ί.ο.μ.α
 ἢ...καί...π.ι.ρ.ι.θ.ό.ι.ε.ρ.α...δ...ἐ.ν.α.ς...μ.ρ.α.ι.α.ῦ.θ.ε
 .α.ἡ.ω.μ.έ.ν.ο...π.δ...δ.ε.μ.α.ι.ι.ν.ό... (καταβύωαθῆ-
 νο...ἀ.π.ό...β.ε.θ.έ.κ.η...β.ι.κ.έ.φ.ι.ω.ς)...ἔ.χ.ρ.ο.ῖ-
 μ.ο.π.ο.ι.ῦ.τ.ο.ῦ.κ.ί.ο.ῦ...ἐ.κ.α...μ.υ.γ.ι.ν.δ.ρ.ι.ν.ό...ξ.ύ.χ.ο
 α.ἰ.κ.μ.η.ρ.ό', μ.ά.μ.α.ν.ι...ε, 3.ο...τ.ό...ο.ῦ.π.α.τ.α.ς...
 ἡ.θ.έ.μ.ε.τ.ο...β.ε.ρ.έ.θ.η...ἡ...Ζ.ι.α.ν.κ.α.τ.ῶ.δ.α

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τ.α'...δ.ε.μ.α'...τ.ι.α...ἀ.φ.ή.ν.α.ν.τ.ο...ἡ.κ.ί.ο.ς...τ.ο.ῦ...
 ἀ.γ.ρ.οῦ...εἰς...ἀ.ρ.ι.φ.α.ν.τ.έ.α.ν...δ.έ.β.ι.ν., χωρὶς
 κα'...σ.υ.γ.μ.ε.ν.τ.ρ.ώ.ν.ω.ν.τ.α.ι...

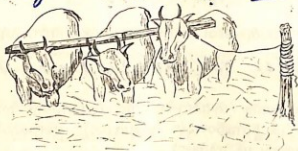
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Καὶ οἱ κηρὸς γεφυλότεροι,
 ἡβοντο μούνα, τὴν ¹⁶ παλιέρφειαν τῆς
 πατάτας, εἰς τὸ χωρίον

νιαμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τό...δε...μάτια...α...μο...ρα...ί...ζονται...μή...ρ...
 ἀπό...το...ν...α...τ...υ...ζ...α...έ...ζ...ρ...δ...ί...α...α...τα...β...ι...
 ο...ε...π...υ...ζ...α...ζ...έ...με...ται...[β...ι...ρ...έ...μ...μ...ζ...α].....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

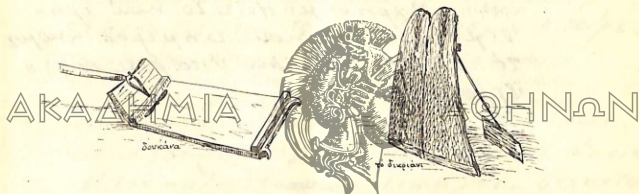
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωρίου ἐύλινος στῦλος, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενός σπηγερός, στρουλουργός, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καλοῦται νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τό...α...ζ...ω...ν...ι...ε...μ...α...έ...ι...α...τ...ό...ζ...ω...ρ...ί...α...ν...ζ...ί...ν...ε...ι...α...
 δι...α...ί...β...α...ω...ν...;...ί...π...π...ων...;...π...ή...μ...ο...ν...ω...ζ...;...τ...α...β...ι...ρ...ο...ί...α...
 π...ε...ρ...ι...β...έ...ρ...α...ν...ι...α...;...μ...μ...μ...μ...ζ...α...κ...ω...ς...). Τά...ζ...ω...α...
 ε...ί...τ...α...μ...ε...δ...ε...μ...έ...ν...α...μ...έ...β...χ...α...ρ...ι...ν...ί...α...π...ό...τ...ο...ν...α...β...ι...ρ...έ...μ...μ...ζ...α

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Περιφέρονται
 .κυκεωνῶς... ἀνη. ἀδ. ἔρχονται... ἴσως
 .α. π. α. ... τ. ο. ν. ... α. τ. ν. ρ. ο. { ὁ τρέφεται }
 .ψ. π. ἀρχ. ... ἴσως... ἢ... μ. π. α. ρ. εἰ... ὁ μ. α.
 ν. α. ... ἴσως... τ. α. ... ἴσως... χαρὶς... ἴσως!

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλφούρος), περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθέεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .. Δέν. ν. π. ἴσως.

.. ἔχων. ν. β. μ. α. ... δ. ι. α. ... δ. α. μ. α. ν. α. ... τ. α.
 'θ. β. ρ. ρ. ι. α. ... φ. α. μ. α. ... ρ. ι. θ. ι. δ. ι. α. ... ἢ... καὶ
 . θ. γ. α. ... τ. α. ... δ. η. μ. η. ρ. ι. ν. α. ... ἔχων. ν. π. ἴσως
 .. μ. ε. ... τ. α. ... ρ. α. δ. ι. α. ... τ. ὡ. ν. ... ἴσως... καὶ ὅποιον
 ἔχων. ν. π. ἴσως... καὶ... ἢ... θ. α. ν. ... καὶ... ἢ... ρ. ρ. ε. μ. α. ε. ἢ... ἴσως
 ἢ... ἴσως... 21 - τ. ο. ἔχων. ν. π. ἴσως
 ὁ ἴσως... ἔχων. ν. π. ἴσως... με... ἴσως... ἴσως...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;

Τό... ἐξήνικμα... ἤρχιζεν... μέ... τήν
ἀνατολήν... τοῦ... ἡλίου... καί... συνέπετο
μέ... τήν... δύσιν... ἔτα... ἐξήνικ... ἀπὸ...
ἀπὸ... τήν... ἀνατολήν... μέ... χρι... τήν...
14^{ην} ἡμέραν... Τό... πῦρ... ἔτα... συνελάβε
τα... παροβι... 463... οὐ... πρὸς...

- 12) Ποια άλλα αλαντιστικά εργαλεία είναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπιμέλως ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... *τεχνητὴ μορφή τοῦ καὶ χρῆ-*

[illegible]

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δικάλι ή το δικράνι, έρχόμενος γύρω εις τὸ άλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ άλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ... *Ξυκεχωῖς... φουρίφη... τοῦ... ἀνάχους*
καὶ... τοῦ... ῥέπτει... εἰς... εὐ... π. φ. μετρίκων
τοῦ... ἀλωνιστοῦ... διὰ... καὶ... π. π. τοῦ οὐ... ν...

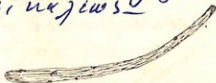
5. Н.то. н.в. хрѣща... д. зм. н.о. вер. же, з. хрѣщамо-
пои. то. н.и. то... н.а. в. з. н.о. (коу. т. в. к. н.)

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)..*κ.ρ.π.θ.ι.ς...το.υ...μο.ι.τ.α.ν.ε.ν*

μ.ε.κ.ε.τ.ε.υ...μ.α.ν.α.ν...δ.ι.α...τ.η.ν...ε.ξ.α.μ.η.μ.η.ν...ε.ο.υ
καρπού τῆς θεικείας

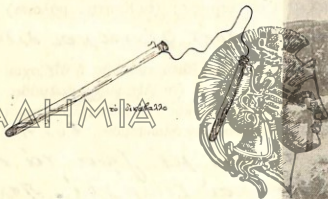

κοπάνος στεγνυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀπορὸ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ..*η.η...ε.ξ.α.μ.η.μ.η...γ.ων...δ.ε.π.ρ.ι.ω.ν...*

ε.ξ.α.μ.η.μ.η...ε.π.α...τ.ων...μ.ε.γ.ων...τ.η.ς...ο.ι.κ.ο.γ.ε.ν.ε.ι.α.ς,
μ.α.ι...ε.ι.ς...δ.λ.η.α.ς...π.υ.ρ.ι.π.λ.ω.ι.α.ς...ε.ο.υ.σ.α.ι.α.ς
α.τ.η.ω.ε...θ.ε.λ.ο.υ.ν...δ.α.ν.ε.μ.α...ε.μ.υ.ρ.ο.μ.η.α.δ.α.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα; Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *τὸ κοπ. νύδμα*
λεχ. κ. ε. λ. ο. ... εἰς ... τὸ ... ἀχ. ν. κ. ... ἡ. π. ε. β. κ. ε. δ. ε
... καὶ ... εἰς ... τ. κ. ν. ... ε. ν. γ. ο. γ. κ. ν. ... τοῦ ... κ. χ. ε. ρ. ο. ν.
δια ... τ. ρ. ο. ρ. ἡ. ν. ... τ. κ. ν. ... γ. κ. ν. κ. ... τ. ε. ν. το. ... γ. ν. ε. ι. α.
δ. ι. ... ε. γ. κ. ... τ. δ. ... κ. ν. κ. α. ν. δ. η. ...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *τραγ. οὐδ. ι. α. ... τ. τραγ. οὐδ. ι. α.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *χ. ρ. ο. β. ι. ι. ... ἀχ. ν. κ. β. ι. κ. ν. ...*
... κ. ν. κ. ν. κ. ν. ... καὶ ... τ. ο. ... ἡ. π. ε. β. κ. ε. δ. ε
... τ. κ. ν. κ. α. ν. δ. η. ...
γυνεὸς - β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *... ἡ. ... ἀ. κ. α. ... μ. ι. γ. ι. σ. ... β. τ. α. χ. ε. ρ. ο. ν.*

καὶ ... κα. ρ. η. ο. ν. ... γ. ε. γ. ε. ι. α. ... λ. ι. κ. ν. κ. β. ι. ι. ... ε. ζ. ο. ...
... χ. κ. ρ. ι. α. ... τ. ο. ... π. ρ. α. ... τ. λ. κ. ν. κ. β. ι. ι. ... ε. γ. ι. κ. ο. ...
... τ. λ. γ. ε. τ. ο. ... β. κ. ρ. ο. ρ. ... τ. ο. ... π. ρ. ο. ... γ. ι. κ. ν. κ. β. ι. ι. ...
... ε. γ. ι. κ. ο. ν. ... β. κ. ν. κ. ρ. ο. ρ. ... κ. ε. ... μ. ι. ... τ. κ. ν. κ. β. ι. ι. ...
... αὐτὸς εἶναι ... τ. λ. κ. ν. κ. β. ι. ι. ... κ. ε. ... μ. ι. ... τ. κ. ν. κ. β. ι. ι. ...
... αὐτὸς εἶναι ... τ. λ. κ. ν. κ. β. ι. ι. ... κ. ε. ... μ. ι. ... τ. κ. ν. κ. β. ι. ι. ...

τὸ δικριγιάν (εἰς Αἰτ.) *τὸ φικιάρ (εἰς Αἰτ.)*

ὡς καὶ μὴ τὸ δικριγιάν

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *ὁ... ἰω.ρ.ὁ.ς...*

*ἦχει... ἀ.χ.π.μα... β.ρ.α.φ.μ.ζ.ό... ἑ.ἰ... τ.ὸ.υ..
β.ω.ρ.ὸ.ν... ἑ.ρ.ρ.ι.α.λ.ο.ν... τ.ε.μ.ά.χ.ι.α.δ... β.ι.δ.ο.ῖ.ρ.ω.ν
β.υ.ό.ρ.δ.α., π.ρ.ὸ.ς... ἀ.πο.μ.ά.κ.ρ.η.ν.β.ι.δ. κα.θ.ω.ν.ί.α.ι*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *τ.ὸ... ἰ.χ.ν.ι.δ.μα...*

*μ.ἰ.κ.ἰ.τ.α.ι... μ.ἰ.τ.ὸ... λ.φ.κ.ι.ά.ρ.ι.γ... π.λ.ῶ.α.ν.,...
μ.ἰ.τ.ὸ... ἰ.χ.ν.ι.δ.μα... καὶ... τ.ὸ... κ.α.ρ.π.ὸ.ς...
ἢ τ.ὸ κατωτέρω (i) i*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*τ.ὸ... ἰ.χ.ν.ι.δ.μα... ἰ.χ.ν.ι.δ.μα... καὶ... ἀ.μ.ο.ῖ.β.η...
ἀ.ν.δ.ρ.α.ς... καὶ... ἀ.π.ὸ... μ.η.ν.α.ι.α.δ... ..*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια) ; Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*τ.ὸ... ἀ.λ.ὸ.ν.ι.σ.μα... τ.ε.μ.ά.χ.ι.α... τ.ῶ.ν... β.ι.α.χ.ῶ.ν
τ.ε.χ.ν.ι.δ.μα... ἀ.μ.ο.ῖ.β.η... τ.ὸ... ἀ.μ.ο.ῖ.β.η...
τ.ρ.α.β.ι.μ.ο.π.ρ.ι.α.ῶ.χ.τ.α.ι... π.ρ.ὸ.ς... ἀ.λ.ὸ.ν.ι.σ.μα
τ.ῶ.ν... μ.ῶ.ν... ἰ.χ.ν.ι.δ.μα... καὶ... ἀ.λ.ὸ.ν.ι.σ.μα
ἢ κατωτέρω (i) i*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο ..τό... ζέφυμο... τ.ω.ν... ζ.ω.κ.ν... ρε.ρί.κ.ι.ο
 ..κ.ρ... μ.α.ί... ε.ί.ς... χ.ά... π.ρ.ώ... τ.ο... α.τ.ώ... κ.ι.ο... κ.α
 ..κ.ω.ρί.ς... α.λ.λ.κ.ν... β.κ.κ.κ.δ.υ.κ.ν... η... α.λ.λ.ο.ν
 ..π.ρ.ό.π.ο.ν... ..

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..μ.ί... ε.ί.δ.ι.ω.ν... α.ι.δ.π.ρ.ο.ῦ.ν... ρ.ρ.φ.α.λ.ε.ῖ.ν... (α.λ.
 τ.ρ.η.τ.ο.ν) τ.ο... ο.ί.π.ο.ί.ο.ν... α.ν.ο.μ.ά.ζ.ι.α.ι... { ...δ.ε.ρ.μ.ών.ι.γ
 α.ί. αὐ.τ.αῦ... κ.ω.ρί.ζ.ο.ν.ι.α.ι... α.ι... κ.ο.ί.κ.α.ι... ..

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

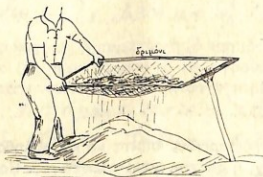
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο γεωλίο δερμάτινο

κοσκίνο ἢ ἀνέμιστρο

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *ὁ καρπὸς ἔχῃ μα-*

τὴν ζεῖται... εἰς... σωρόν... μέ... τὸν {φινάρι}
πλύναν... καὶ... μέ... τὴν {Τσουμπράκα}
μετένεον... ὁ χωριότης... ἔνετον... μέ...
τὰ δερμόν... καὶ... τοῦ... καὶ κιν...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *ὁ καρπὸς ἔχῃ μα-*

τὴν ζεῖται... εἰς... σωρόν... βαλὼν ὅτερον
ἐμμελεῖ... ἐπὶ... τοῦ... σωροῦ... προδύνη-
ται... καὶ... κορυφῇ... ὑπὸ... ἑω...
γεωργῶν... τοῦ... μέ... ἔδεωρεῖτο
... πρὸς... ἑω... ἔχ... πρὸς... τοῦ...

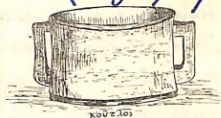
- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Δέν... ὑπὸ... ἔχ... ἔχ...*

ἔχῃ μα-

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Αἰ... ἔ. ρ. κ. α. ι.*

*... π. ρ. ὀ. ... χ. ρ. ἰ. ρ. α. ... ἡ. δ. α. ν. ... ἡ. ... δ. ε. μ. αἰ. τ. η. ... ὀ. δ. ε. μ. αἰ.
... τ. ι. ο. τ. η. ... ἡ. ρ. α. ἰ. ο. ... ἔ. β. ... ἔ. α. ... δ. ρ. ἡ. ν. ι. ... κ. α. ι. ... ἔ. μ. α. ν. ε.
... τ. η. ν. ... μ. ἰ. τ. ρ. η. ο. ι. ν. (π. ε. χ. ἰ. μ. ε. δ. ... τ. α. η. ... χ. ἡ. ρ. ὀ. ...)
... ἡ. μ. ἔ. ρ. η. ο. ι. ν. ... ἔ. β. ἰ. ν. ε. δ. ο. ... μ. ε. ... ἔ. α. ... τ. α. η. ... α. ρ. ἰ. η. ...*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . *Κ. α. τ. β. α. ἡ. λ. α. ἰ. ρ. ... ἔ. β. ... ἔ. ἰ. δ. ρ. α. ... ἔ. α. ...*

*... μ. ε. χ. ἡ. αἰ. τ. η. ο. ι. ν. ... ἡ. κ. ἰ. ... ἔ. β. ἰ. ν. ε. δ. ο. ... ἔ. α. ... ἔ. ρ. α. ...
... τ. α. η. ... α. ρ. ἰ. ... ἔ. β. ... ἔ. α. ... δ. ρ. ἡ. ν. ι. ... κ. α. ι. ... ἔ. μ. α. ν. ε.
... ἔ. β. ... ἔ. α. ... δ. ρ. ἡ. ν. ι. ... κ. α. ι. ... ἔ. μ. α. ν. ε. (κούτλος)*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . *ἔ. β. ἰ. ν. ε. δ. ο. ... ἔ. α. ... ἔ. ρ. α. ... ἔ. β. ... ἔ. α. ...*

*... μ. ε. χ. ἡ. αἰ. τ. η. ο. ι. ν. ... ἡ. κ. ἰ. ... ἔ. β. ἰ. ν. ε. δ. ο. ... ἔ. α. ... ἔ. ρ. α. ...
... ἔ. β. ... ἔ. α. ... δ. ρ. ἡ. ν. ι. ... κ. α. ι. ... ἔ. μ. α. ν. ε. (κούτλος)*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΟΪΟΥ

ΧΩΡΙΟΝ ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΝ.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ

ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ.

Τό χωρίον. Τό χωρίον Πολυκάστανον εὑρίσκει-
ται εἰς τόν Νομόν Κοζάνης, τήν ἑπαρχίαν Βοΐου.

Ἀριθμεῖ περί τοὺς 380 κατοίκους καί ἀποτελεῖ
ἰδίαν κοινότητα.

Εἶναι κεισμένον εἰς τὰς ὑψηλὰς τοῦ Βοΐου
ὄρους καί σέ ὑψόμετρον 1100 μ. περίπου. Κατοι-
κεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1730 μ.χ. Οἱ κάτοικοι εἶναι
ἐντόπιοι καί ὁμιλοῦν καθαρώς τήν ἑλληνικὴν
γλῶσσαν. // γλῶσσα παρουσιάζει ἰδιωματισμούς.

Τό χωρίον χαρακτηρίζεται ὡς βρεινόν. Ἡ
παραγωγή προϊόντων μικρά. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μέ τήν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καί
ἐμπορίαν. Πολλοὶ τῶν κατοίκων ἀσκοῦν τὸ
ἐπάγγελμα τοῦ οἰκοδόμου, ἀναζητοῦντες ἐργα-
σίαν εἰς ἄλλα διαμερίσματα τῆς χώρας.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἔχουν ὀλίγας καλ-

Περαιτέρως ἐκείναις, δίδει τό χωρίον εἶναι ὀρεινόν. Ὁ τόπος δὲν ἀποδίδει. Τὰ εὐχάγια, εἶναι ἄχαρα καὶ οἱ κάτοικοι δὲν δύνανται νὰ συντηρηθοῦν, ἀκούοντες μόνον τὴν χερσίαν. Ἔτσι παράλληλα ἀκολουθοῦνται μὲ τὴν κεννοτροφίαν καὶ τὴν ὑλοτομίαν, ἄλλοι δὲ καὶ μὲ τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην, ταξιδεύοντες εἰς ἄλλα μέρη. Πολλοὶ ξενικεύονται.

1. Ἐξεταζόμενος τόπος: Χωρίον Πολυκάστανον
(παλαιότερον ὄνομα Κλεπίστει).

Ἐπαρχίας Βοιωτ. Νομοῦ Κορίνθου
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἔξεταζαντος καὶ συμ-
πληρώσαντος: Θεοδόσιος Κράππας.

Ἐπάγγελμα: Διδάσκαλος. Ταχ. Διεύθυνεις:

Πολυκάστανον Λυχερινοῦ.

Κόσα ἔτη διαμένει εἰς τοῦ ἔξεταζόμενου
τόπον; 8 ἔτη.

3. Ἀπὸ ποῶ πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρα-
τιθέμεναι πληροφορίες;

Ὀνομα καὶ ἐπώνυμον; Χρήστος Τσικαρώνη
κάτοικος Πολυκάστανου, χερσός.

ἡλικία: 45 ἔτων. Γραφικαὶ καὶ χρώσεις: βλ. σελ. 10
εἶον, τόπος καταγωγῆς: Πολυκάστανον νοτίου Κορίνθου

4. α) ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920.

1. Αἱ ματάλληλοι πρὸς καλλιέργειαν, ἡ καλλιέργου-
ντο, αἱ ἀματάλληλοι ἦσαν βοσκότοποι.
Ἑλληλάβουκο.
2. Ἀνῆκον εἰς τοὺς χωρικοὺς, εἰς τὴν κοινότητα,
εἰς τὴν ἐκκλησίαν (βακούφικα).
3. Ζῶντος τοῦ πατρὸς, ἢ περιουσία ἀνῆκεν εἰς
αὐτὸν, ὁλόκληρος, ἀδιαίρετος.
- β) 1. Οἱ μάτοικοι ἀποχοῦνται, εἰς τὴν χωρίαν,
τὴν κενυτροφίαν καὶ τὴν ὁλοτομίαν
2. Ἀποχοῦνται καὶ εἰς τὴν χωρίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

γ) 1. Δὲν ὑπάρχον, καὶ οὔτε εἰσέροον ὑπάρχουν
καίρικοι.

ΑΘΗΝΑΝ

2. —

3. —

4. —

5. Δὲν ἐκρησιμοποιοῦντο.

β) Οἱ νέοι ἐταξίδευον εἰς ἄλλα μέρη τῆς
χωρίας, ὡς οἰκοδόμοι (Πελοπόννησος, Θεσσαλία,
Κεντρικὴ Μακεδονία).

γ) Κεῖνται τεχνίται, καὶ οἱ νεώτεροι μαθητέον-
μενοι, πατέρον τῶν γονέων ἢ τῶν συγγενῶν τῶν.
Οἱ κεῖνται εἶχον καὶ ἰδιαιτέραν χρῆσαν,

(τὴν κουδάρτικη) ὅπως τὴν ἔλεγον καὶ τὴν λέγον καὶ σήμερον.

δ.) 1. Ἡ λιπανεὶς ἔχινετο μετ' ἡλικίαν κόπρον, (βοῶν ἀγοπρωμάτων), ἔχινετο δὲ καὶ ἡ παλαιὰ εἰς κοιτασμαῖς, μετὰ τὸ θέρισμα.

2. Ἡ χρῆσις χηρικῶν λιπανμάτων ἔχινε μεταπολεμικῶς.

ε.) Τὸ εἰδηροῦν ἄρσενον ἐκρημματοποιήθη τὸ ἔτος 1920, διὰ πρῶτην φοράν.

1. Εἰ τοὺς ἀρσενίους ἔχρους ἐκρημματοποιεῖτο τὸ κοινότερον, τὸ ὅπου ἐκρημματοποιεῖται καὶ σήμερον, οὐκ ἀποχρῖς τὸ εἶδος. Τὸ εἶδος πρῶτον ἐκ τοῦ εἰδηρίου.

εἰδηροῦν ἄρσενον

2. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960.

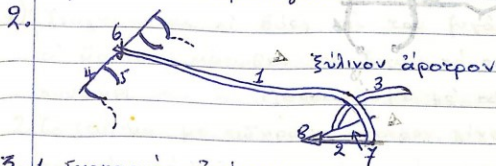
3. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957.

4. Δὲν ἐκρημματοποιήθη

5. Δὲν ἐκρημματοποιήθη.

στ.) 1. Κατασκευάζον οἱ μάτοικοι τοῦ χωρίου, οἱ

ματοί και μαεσκέυαζον ξύλινα ἄροτρα μέχρι
τὸ 1946, τὰ ὅποια περνοῦσαν εἰς τὰς ἀγορὰς
πόρων καὶ κωροπόρων.

3. 1. ξυρκαρία ἄροτρον

2. κεφαλάρει (κεφάλαιον)

3. οὐρά

4. ψυχός

5. ξυρκαρία

6. κουλούρι καὶ μπουκτίδα

7. παράβολον (περύχια)

8. ὕνι

ΑΘΗΝΩΝ

4. τὸ ὕνι ἦτο καὶ εἶναι ψυχὸς πορρῆς

5.

6. ἡ ἐπὶ τῇ ἡτο ξυλίνῃ. ἔστι ξύλου δένδρεος.

7. πέλεκυς, ἐκεπαρνιά, πριόνι, ἀρίδα, κρυπάνι,
ράσπα (ξυλοράϊ),

8α) βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, ἀγελάδες, ὄνοι.

β) συνήθως δύο ψῶα.

9. ὁ πυλὼς ἦτο ἀναγκαῖος, καὶ εἶναι ἀκόμα καὶ σήμερον.

- α) πυλὼς
β) γεύγες
γ) δέσμοι.

10.

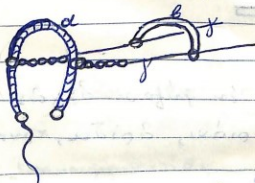

ΑΘΗΝΩΝ

11. Κουλούρι

12. Ἡ πόλις τοῦ 1950.

Με' ἑξοχὶνὰ ἐκατέρωθεν.

- α) λαίμαργιά
β) σαμαράκι
γ) ἑξοχὶνὰ

5. Προτεραιότητες (ὄργανα) καὶ ἐπορά.

- α) Ἄνδρες, γυναῖκες ἀκόμη καὶ οἱ νέοι. Περιεσ-
τερον οἱ γυναῖκες, διότι οἱ ἄνδρες ἔπαθ' ὄντα.
- β) 1. Φευγνύονται οἱ βόες εἰς τὸν θυγόν, ἔχθιστον
τὸ ἄροτρον μάκρυνεν τοῦ θυγοῦ, τὸ περνοῦμε ἐπὶ
κουλούρι καὶ τὸ ἔξαφαιρῶμε μετὰ τὸ κουλούρι.
2. Τὸ ζεύγος μετὰ εὐθροῦν ἄροτρον, γίνεται ὅπως
καὶ εἰς τὸ ξύτινον.
3. Τὸ μακρύνει μετὰ σκοινί, τὸ ὅποιον γίνεται
ἐπὶ τῶν κεράτων.
4. Εἰς τὸν ὀρίγοντιον ἀχρῶς, γίνεται περιφερέα-
τος, ἢ τὸν ὀρίγοντιον μετὰ εὐθροῦν ὀρίγοντιον.
5. Μετὰ ἐπορίες. Μετὰ αὐλακίαν.
Ἐχωρίζοντο μετὰ αὐλακίαν.
6. Σετὰ πετρώδη, ἢ δένδροφυτευμένα χωράφια.
7. Μετὰ τὸ ἐπὶ ἡρικυκτικῶς.
Εἰς ὅλα τὰ εἶδη ἐπορίας, ἀναλόγως τοῦ ἔδα-
φους, καὶ τῆς κλίσεως αὐτοῦ.
8. 1. Τὸ ὄργανον ἔχιντο κατὰ μῆνα Ἀπρίτιο, ἀκο-
λουθοῦσε τὸ διβόλωμα κατὰ μῆνα Μαΐο,
καὶ ἡ ἐπορά κατὰ μῆνα Σεπτέμβριο ἢ
Ὀκτώβριο.
9. Ὁ ὄργανος δὲν ἔχιντο, ἔχιντο ἐκείνη μετὰ
μῆνα Ἀπρίτιο, διβόλωμα (Μαΐο) καὶ ἐπορά.

3. ἔτι ἓνα ἔτος -

4. δι' ὅφα τὰ εἶδη καλλιέργειας δύο προσαρκευαστικά ὄργανα καὶ τρίτον διὰ τὴν ὁρὰν.

5. τὸ διαδίκκι ἢ ποδιά ἢ βακκούλα -

α' Με' τὴν βουκένεραν ἢ ὅπως φέρεται ἐπὶ χωρίου ζιάνη (ζειάνη) ζυγὴν ράβδος 2 μέτρων μετ' αἰχμῆς καταληκτικῆς.

2. Γίνεσθαι ἰσοπέδους τοῦ ὀρυζομένου χωραφιοῦ.

3. Τάπα, κπέλι, δίκέλι ἀνοιχτό ἢ κλειστό -

γ' Τάπα, κπέλι, δίκέλι ἀνοιχτό ἢ κλειστό -

6. Ὅλα τὰ δυνάμενα μέν, τὴν οἰκογενεῖαν -

7. Συνήθως μικραὶ ἐκτάσεις, ποσειστικά, εὐρίσχυοι μεναι ἡμεῖς τοῦ χωρίου. Ἡ ὁρὰ φέρεται καὶ γίνεσθαι δι' αὐτῶν.

8. Χωράφια ἀδύνατα, ἀπρόφρα καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου. Κτὴν τῶν περιουσιῶν (σέφον χειρὰ χωράφια)

9. εἰς αὐτάκια, ἢ σκουόδες (σφύρες ὅπως φέρονται) ἰδίως εἰς ἀμύσην ἐδάφους -

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

1. Ξεθερίζοντο με λελέκι και δερπάνι, δεν υπάρχουν ούτε και σήμερα υπάρχουν άλλα μέσα.

δερπάνι

Διά τον θερισμόν των αλευρικών κόβουν, υπάρχει εν είδος μαχαιριού των οποίων η κόψη είναι οδοντωτή. Το εργαλείο αυτό τίγεται κρισεμές.

2. Παλαιότερον με τον κρισεμέν. Σήμερα με κόσσα.

κρισεμές

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Η βίβλις των θρησκανίων ήτοι και είναι ακόμη οδοντωτή, των λελέκις ήτοι.

4. Η χειροβλή είχεν εν κροσσών γύλον. Ο ειδηρὸς κεφαλὴς τρέχοντο κοσσάνι.

5. Εἰς τὸ χωρίον ὁπῶτεχον ἡπαρχεφταρία εἰδηρχοί, οἱ ὅσοι ματσεκεύοντο κοσσάνι εργαζομένη.

6. Μετὰ τὰ χέρια μαφεύονται, ἡ φακή, τὸ ρένδι, τὸ ρόβι, τὸ θαθύρι.

Β' Θερισμός των δημητριακῶν.

1. Εἰς ὕψος 5-10 ἐκ. τὸ εἰσάρ, ἡ κριθή και ἡ βρόμη, ἡ εἰκαθὲς ἐν ὕψος 60 ἐκ.

2. Μαρίακτα (μπαϊράκτα) Πείραφα εἰς τοὺς θεριστάς.

3. Ὅχι, δὲν ἀκολουθοῦσαν ἄλλα πρόσωπα. Οἱ ἴδιοι οἱ
 θερικάι, ἄρηναι εἰς χερεῖς τοῖ καὶ ἰδάρους.

4. Τοῦ εἰκου πολλὰ πιάσματα 4 περίπου. Οἱ μεγάλοι
 τοῦ εἰκου (αἰάκεις) εἶχον μὲν αὐτὴν πατεῖσθαι
 πάντοτε καὶ πιάσματα (χερεῖς).

5. Ἰφίχοντο ἀγκαλιὰ.

γ' Οἱ θερικάι.

1. Ἰδέρειον καὶ θερίφουν καὶ ἑνὲς ἀκόμῃ
 ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Πολλοὶ κίς ἔρχοντο καὶ ἐκ
 τῶν χετονικῶν χωρίων, τοῖ πρηνῶν.

2. Ἐπρηνόνοντο μετ' ἑδῶς, ἔδῶσαν δὲ εἰς αὐτοὺς

καὶ ἑαυτὰ ἀναφέροντες εἰς ἐκείνην. Οἱ γυναῖ-
 κες ἔφροντο ἀρχαίνεσθαι.

3. Ἐφρον ἐν ἱερῶν, καὶ ἑοῖον ἔφροντο πατα-
 ριά, πρὸς προφύφιν τῶν δακτύλων, καὶ ἑοῖον
 εἶχε κρεῖς ὑποδοχὰς διὰ τὸν μικρὸν δακτύλον,
 τὸν παρῶμεσαν καὶ τὸν μεσῶν.

4. Ἰξαιρῆτο ἡ ἑρῆ. Ἡ ἀρχὴ ἔφροντο μὲν λευκέραι
 ἡ μὲν ἑσάρτην.

5. Ἰταχονδοῦσαν διάφορα τραχὺδία. ἓνα ἀπὸ
 αὐτὰ ἀναφέροντο πατεῖσθαι.

— Καπαδοπούφα θέρειν, ὅτι κοντὸ κριθάρι
 θέρειν, ἰδέρειν, πέντε δεκάτια φκιδάνει.
 ὄρχους, ὄρχους πού θέρειν, κί' ὄρχους πονοκαρδοῦσεν

- 11.11.11

καὶ οὐ δειλά ἐκούφησεν,
ναὶ κἀν ἑὸ κοπέλλει.

καὶ αὐτὸν ποδῶν αὐτοῦ ἐτόναιρεν.

στο θέμα το πηγαίνει

Σε όδοντο όπου ηήχαινε.

στο δρόμο που περνάει

η μάνα της ξεχώρισε

ή ήλπεν ες θάνατον.

Πού πάντως κούρβα τό παιδί!

ποῦ πάντες εὐ' κοπέλλι.

από ρέμα πάνω το παιδί

στα ρέμα κα' κοπέλλο.

στα ρέμα τὰ κατέλλω

6. Χρήσιμον εργαχείον καὶ ἀγροῦ ἐξέτακτον, ἐφ' ὅστις

αὐτὴν ἐφύλατταν ὑπὲρ πάντας διότι τὸν ἁγίου πνεύματος καὶ

ἐράκινα, κραχονδῶντας τὸ ἀνόμαζον δρεῖκο μόρῃς πάσῃ

τὰ δράκο ἐνὰ χεῖρα, ρίπτουν τὰ δρεπάνια κάτω τὰ

ἐτάχθη αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ εἰς τὴν οἰκίαν. οἱ ἀπόστολοι αὐτῷ

ἁγίων δὲ ἀποστολῶν ἐκείνων ἐκείνην

δ. τὸ δέσφιο (δεφάτιασμα) τῶν στοιχείων.

1. Οι σάκες βένοντο επί ιδίαν ήφραν, διότι υπήρχε κίνδυνος εκρηγνίσματος εκ του βέρος.

2. Τα δέσμοι έχουν δύο άτομα ή περισσότερα.

Θ είναι πρακτικότερο εθνητικό το' δεσφαιτικό (να κατασκευασθύν
από στελέχη δικήφως). Έχει χρησιμοποιητό και ένα ξύλο

κυλινδρικό αίχμηρό, μήκους 0,30 ε' δ' ορίον ζεύγος
ερέβζοι ή' ζιανκατόνο.

3. Τα δαμάτια ζυγνόντο εντός του ζυγού εις
δριφτείαν δένιν, χωρίς να συγκεντρώνονται.

Ε! Ευκομιδή των γεωμήλων

1. Καί οι πλέον γεροντότεροι ενδυμούνται την
καλλιέργειαν εις πατάτας, εις το χωρίον.

Η επορά, δηλαδή το γένημα, γίνεται κατά
μήνα Απρίλιου, διότι το χωρίον είναι δριμύ.

2. Η εξαγωγή γίνεται με την εκαπόντην. Με το
ενηθισμένον είδος εκαπόντης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ του σαναύ.

ΑΘΗΝΩΝ

1. Εις πολλάς περιοχάς του χωρίου υπάρχουν,
ληθαδότοποι αὐτονομοῦς κώκτου, τὸς εὐτρέχει
ζυγαίνονται καὶ ἐναποθηκεύονται. Χρησιμοποιεῖται
διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ψύων. Σήμερον καθ' ἑρρεῖ-
ται καὶ κριγύρ.

2. Θερμίζονται με το λελέκι κατά μήνα Ιουνίου.

3. Η ζήρανεις είναι ανεική (ήλιος) το γένημα
γίνεται με το δικράνι. Το δέσιμο με δαμάτια
(καλάμια σικάλεως).

δικράνι.

Γ' ΑΠΟΝΙΣΜΟΣ.

- α' 1. Τα θεία του αἵτου μεταφέρονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἄλωνα. Ἡ εἰκάτις ἔρνευε εἰς τὸν ἀχρὸν, ἔξπραίνετο καὶ κατόπιν ἐσημνωθήσεται.
2. Ὑπάρχει μόνιμος χώρος ἀρνωσιῶν, τὸ ἀρῶνι στήματος κυκρικοῦ.
3. Ὑπῆρχεν μόνιμος χώρος, τὸ ἄλωνα.
4. Τὸ ἀρῶνι ἔρνευε εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἔξωθεν τοῦ χωρίου 3' καὶ εἰς τὰς αὐτὰς κὺν σπιτιῶν, εἰς τὸν ὑπῆρχεν χώρος.
5. Τὰ ἀρῶνια ἦσαν ἰδιόκτητα. Κάθε οἰκογένεια εἶχε τὸ δικό της ἀρῶνι.
6. Τὸ ἀρῶνι ἀρχίζει τὸν γαῖον καὶ ῥίξει τὸν γαῖον - ῥίξοντο.
7. Ὑπάρχουν χωματῶνα καὶ πετρώνα.
8. Τὸ ἀρῶνι ἠλείφεται με' κόπρον βοῶν καὶ κόκκινον χῶμα καὶ νερό.
9. Τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἔρνευε ἡ ῥοσκυλὴ καὶ τὴν ἐπομένην τὸ ἀρῶνισμα.
10. Τα θεία σκαρτίζονται γύρω ἀπὸ τοῦ στήθους τοῦ ἀρῶνιου (σπρέγγυο) ἐξ' ὀρθίας στάει.
- 11α) Τὸ ἀρῶνισμα εἰς τὸ χωρίον γίνεται διὰ βοῶν, ἵππων, ἡμιόνων. Τὰ ῥῶα δύνονται με' σχοινί ἀπὸ τοῦ σπρέγγυο καὶ περιφέρονται κυκλικῶς,

μέσα στο δέντρο.

β). Περιφέρονται κυκλικά, δηλαδή έρχονται γύρω από τον κύβο (ατέγγυτο). Υπάρχει θυγός. Μπορεί όμως να γράψουν τα φύλα και χωρίς θυγός.

γ). Δεν υπάρχουν άρνηση δια δακρύων. Τα όπλα (ρακή, ρεβύθια) ως και όσα τα θυγερικά άρνηγονται με τα πόδια των φύλων, τα οποία έρχονται να πουν και αρεσκοποιούνται. Τα άρνηση της αικαίας έρχονται με κοπή.

δ). Τα άρνηση έρχονται με την άρνηση του ήθους και διακόπτεται με την άρνηση. Ένα άρνη διαρκεί από την άρνηση έως την 2 μ.μ. ήραν. Τότε παρουσιάζονται ο παρπός μάτω μάτω αμαδάριος.

12. Σχετιοποιείται και χρησιοποιείται και σήμερα ακόμη το δικάνι. Δεν υπάρχει άλλο έργαζο.

13. Συνεχώς γράφει τους στίχους και τους ρίχνει ως το ζωοτερικό του άρνητου δια να παρη-
θούν.

14. Ηθο εν χρήσει άρνηνύοντα. Σχετιοποιείται και το παρπός (καρτέκι).

15. Ἡ ἐργασία ἐνὸς ἀνθρώπου διὰ τὸ ἀρνύεσθαι,
λέγεται ἐργασία τοῦ ἀρνύεσθαι. Μία καὶ ἐξήκοντα,
16. ἔως ἵστανται τὸ πρὸς λίνυσθαι οὐκ ἔστι,
17. Συνήδως τὸ ἀρνύεσθαι γίνεται μετὰ πῦρ καὶ ὅποια
εἶχον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί. Παλαιότερον ἔπλεον
ἀρνυράσθαι οἱ ὅποιοι ἐπληρώνοντο καὶ ἀρνύσαν.
Ἐξήκοντα διημερίδες.
18. Τὸ ἀρνύεσθαι γίνεται μετὰ πῦρ, ὡς αἰρεῖται τὴν ἐπὶ τῶν
τῶν ὁποίων, ὃ ἀρνύεσθαι γίνεται μετὰ κοπύνεσθαι.
19. Ἡ εἰκαλὶς ἐκπονήσεται, τὸ ἐκπονήσεται ἐξήκοντα
κόπανος ἢ ἀδράκι, τὸ μὲν ἔστι ἀπὸ ὀξυῶν.
20. Χρήσις τοῦ κοπύνεσθαι ἐξήκοντα μόνον διὰ τὴν
ἐξήκοντα τοῦ καρποῦ τῶν εἰκαλῶν.
Ἡ ἐξήκοντα τῶν ὀξυῶν ἐξήκοντα ὑπὸ τῶν
μερῶν τῆς οἰκογενείας, καὶ εἰς ἄλλα, περιστώ-
τες ἐπληρύνονται, ὅπως ἔχουν, δυνάμει καὶ ἀνταρτίδια.
21. Τὸ κοπύνεσθαι γίνεται μετὰ τὸ ἀρνύεσθαι. Ἀνέβηται
εἰς καὶ εἰς τὴν ἀνταρτίαν τοῦ ἀνύου, διὰ τὴν ἐπὶ
τῶν πῦρ. Τοῦτο γίνεται δι' ὅλα τὰ ψυχάνθη-
22. Ἐκπονήσονται διάφορα ἐκπονήσονται ὅπως τὸ
παρὰ τῶν;

Ἐδὼ πέρα καὶ ἀντίπερα
τοῦ βασιλείου καὶ ἀντιπύ-
δ βασιλείου ἀντιπύ-

μ' ἔνα βουργό ψυχάρη
 κι' αὖ κόρη ξικκιθάριζεν
 μέ τὴ χρονῇ ρουκαῖλη
 κι' ὁ βασιλεὺς τὴν ἔλεγε
 κι' ὁ βασιλεὺς τὴν φέει
 Φεύγα κόρη μ' π' τὸν κουρνιαχτό
 ρεύγα κι' ἀπὸ τὸν ἥλιο
 ἔρω τὸν ἥλιο ἀγαπῶ
 τὸν κουρνιαχτό τὸν θέτω.

βουργό = γρήγορο

ξικκιθάριζε = καθαίριζε

ρουκαῖλη = ἐκρούει

κουρνιαχτό = ἐκόνη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

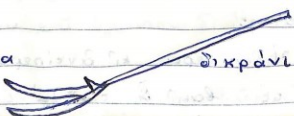
23. Χρήσις ἀγωνιστικῆς φωνῆς ἔρνε ἀπὸ τοῦ
 ἔτους 1957

β. Πίχνισμα -

1. Ὁ ἀνὰρξιος ἐκαστὸν καὶ παρῶν ἀποσφει-
 τὸν αὐρὸν. Ὅτε πρὸς πίχνειν ἔρκεν ἐγκλω-
 νεται μὲ τὴν εἰσφουγκράνα φέει εἶναι γύρνο
 ἔραφιο μῆκος 0,80, ὡς καὶ μὲ τὸ δίκρανι.

εἰσφουγκράνα

δίκρανι

Ὁ αὐρὸς ἔχει σκῆμα στρογγυλόν. Εἰ τὸν αὐρὸν ἔρριπτον ἐφαίχιον εἰδήρουν, σκόρδα, πρὸς ἀποβάκρυναι βαλεκανίας.

2. Τὸ λίχνισμα γίνεται με' τὸ γκιάρ (γκιάρ) με' τὴ σκούπα καὶ τὸ καρπολόι.

3. Τὸ λίχνισμα γίνεται καὶ ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ ἀπὸ γυναικῶν.

ΑΓΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

4. Τα ἀδιαφύκτα ἐφαίχια τῶν σκαλίων λήγονται σκύβαλα. Χρησιμοποιοῦνται πρὸς διατροφήν τῶν ψύων. Γίνονται καὶ δεύκερα ἄρνιστρα ἢ κοπαίνιστρα.

5. Τὸ δούζισμα τῶν ψύων γίνεται ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἄρνιστρα χωρὶς ἄλλην ἐνηθίαν ἢ ἄλλον τρόπον.

6. Με' εἰδικόν εἰδηροῦν ἐργαλείον διατρέπτον, τὸ ὁποῖον ἀνοράφεται δερμόνι (δερμόν).

Ὁ καρπὸς ἐκκηρατίζεται εἰς ὕδρον μετὰ τὸ φέγγος,
καὶ μετὰ τὴν εὐφροσύνην. Ὁ καρπὸς γίνεται
μετὰ τὸ δριμύτι καὶ μετὰ τὸ κόκκινον.

7. Ὁ καρπὸς ἐκκηρατίζεται εἰς ὕδρον Παλαιότερον
ἵσχυρον ἢ τοῦ σπέρματος προσκύνει τοῦ καρποῦ
ὑπὸ τῶν γεωργῶν. Τοῦτο μᾶλλον ἐκτενέστερον
προσευχή, εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεόν.

8. Δὲν ὑπάρχον ἄλλα ἔθιμα.

9. 1. Ἀνὴρ ὁρεζαί πρὸς κτίτους ἦσαν ἡ δεκάτης. Ὁ
δεκατικὸς ἔρχεται εἰς τὸ ἄρνον καὶ ἔκανε
τὴν μέτρειν (ἔτιμνο ἐπὶ τῆς)

2. Κατεβαλλόντο εἰς εἶδος τοῦ γεωργικοῦ καὶ τοῦ
ἀγροποιοῦ δι' ἑλόν τὸ ἔτος. Μέτρον τῶν θυγατρικῶν.

3. Ὑπάρχον ἐντός τῆς οἰκίας τοῦ γεωργοῦ ἔδικοι,
ἐνθάδε καταποθήκεται, κοινῶς ἀρπαρία, πρὸς
ἐναποθήκευσιν τῶν εἰσπρατῶν.

4. Τὸ ἄχυρον ἐναποθηκεύεται ὑπὸς ἀχυρῶνος,
ἐννεχομένου τοῦ ἄρμου. Τὸ ἄχυρον ἐρρίπτεται
κῦμα.

5. Τὸ ἄχυρον ἐναποθηκεύεται ὑπὸς ἀχυρῶνος,
ἐννεχομένου τοῦ ἄρμου. Τὸ ἄχυρον ἐρρίπτεται
κῦμα.

6. Ἡ διαλογὴ γίνεται μετὰ τὸ φέγγος, κόκκινον
ἢ διὰ τοῦ εὐκαθαριετήρος. Ἐπει γὰρ βαί-
νονται οἱ κατῆροι κόκκοι.

6. Δίνονται τρία βούδια από σόακνα, ή οποια λέγεται δράκος. Φυλάσσεται εις τὴν οἰκίαν καὶ παρὰ τὴν ἑποχὴν τῆς σπορᾶς τρέφεται ὁ δράκος διὰ σπόρον.

Ἡ περικτὴ αὐτῇ λέγεται δράκος ἢ το σολιοφέννη καὶ β' ἀνδρὶ καὶ ποδὶ κωμῆς κτωκῆς.

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

Τὸ ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ χωρίον γίνεσθαι εἰς μικρὰς ἀποκρίες, μεγαλύτεραν δὲ ἔντασιν λαμβάνει.

α' 1. ναι εἰς μεγάλας ἀποκρίες καὶ οὐδέποτε ἄλλοτε.

Κάθε μετονία ἔχει τὴν ἰδικήν της φωτιά.

Ἡ σήμερον πάντα εἶναι κυριακή τὸ ἀνάμμα γίνεται ποτὶς νύκτωρ ἢ καὶ ἀρχότερα.

2. Ἡ φωτιά τρέφεται καθαριὰ ἢ ψιλιαγιάδα.

β' 1. Τὴν πυρὰν ἀνάπτουν τὰ παῖδιά, ἰδίως ὁ ἀρχηγὸς τῆς παρέας.

2. Τὰ παῖδιά μεταφέρουν τὰ τσόκνα (ψιλὰ ζύλα) ἀπὸ τῶν οἰκίαν. Ἐνα κέδρο φέρουν ἀπὸ τῶν δάσους καὶ τὸ τοποθετοῦν ἐπὶ τὴν κορυφήν.

3. Ἡ συγκέντρωσις γίνεσθαι ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας ἐνωρίτερον. Κάθε παιδί μεταφέρει τσόκνα καὶ τὰ τοποθετεῖ πρῶτον ἀπὸ τὸ μέρος τῆς καθαριᾶς. Τὰ ζύλα σκιδάρονται πρῶτον ἀπὸ ἑνὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τρέφεται, σκαθίκε.

γί. 1. Ὅταν ἀνὰ φη ἡ φωτιά μικροί καὶ μεγάλοι πιάνονται εἰς χορό γύρω ἀπὸ τὴν κλαδάρια καὶ τραγουδοῦν διάφορα τραγούδια καὶ χορεύουν. Λέγουν ἀκεῖα, ἀκόμη καὶ εὐτραπέλα.

2. Γίνονται πηδήματα. Τινάφονται οἱ φύλλοι. Οἱ χοροὶ γίνονται μὲ ὄργανα καὶ τραγούδια. Γίνεσθαι καὶ ὁ χορὸς (χάεκα), δηλαδή εἷας κρατεῖ ἕνα αὐχὸ δεμένον μὲ κρωστή καὶ τὸ προσεῖνει εἰς τοὺς παρισταμένους, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν νὰ τὸ χοίφουν.

Ἔτσι προκαθοῦνται πολλὰ γέλοια.

3. Δὲν ὑπάρχει τέτοια περίεργον εἰς τὸ χωρίον. Πιστεύουν ὅτι μὲ τὴν φιλαλαῖδα καίγονται οἱ φύλλοι καὶ καθαρίζεται τὸ χωρίον.

4. Δὲν ὑπάρχει τέτοιο ἔθιμον.

5. Ὅταν τὴν ἡμέραν τῶν Ἀπόκρεω οἱ πρὸ μικροί, πηγαίνουν εἰς ἐπίερα τῶν μεγαλειώρων συγγενῶν καὶ ἀναδόχων καὶ ψαλῶν συγχώρησιν. Φιλοῦν τὸ χεῖρ καὶ ἐκεῖνοι τοὺς κερνοῦν χρήματα.

Τὸ ἔθιμον εἶναι παλαιὸν καὶ διατηρεῖται καὶ ἡμέρον ἀκόμη. Τὴν ἡμέραν τῶν Ἀπόκρεω τὸ τραπέζε μὲ τὰ φαγητά δὲν ἐκκλίνεται· μένει μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Πρέπει δηλαδή νὰ

-21-

ραγωθούν ὅφαι τὰ ραγικά, δίδει τὴν ἐπομένην,
(καθαρά Δευτέρα) δὲν τρώχουν κίποσε. Ληστεύουν.
Πολλοὶ φάλλια ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν τρώχουν
οὔτε ψωμί. Τὶς ἀπὸ κριες βοῖφουν καὶ αὐτὰ
μὲ φλούδες ἀπὸ κρεμμύδια.

Ἄκου ἐπισκευθὼν ὅφου τοὺς ευχεμένους καὶ
ευχαιρεθὼν, ὅφαι παρὶ' ἡγαίνον ἐπὶ ψιδια-
γιάδες ὅσον παρακοφουθὼν ἐπὶ αὐτιά, χορεύουν
καὶ τινε ἀσκέα, ὡς καὶ ψεάνυκτα.

[Θεοδόσιος Πράπτης Διδάκτης
Πορμενέτωνα Βοΐου. Ἡ ἡγεμονία

ἀπὸ τῆς ἐξουσίας καὶ 5-10 μαρτίου 1970
ἐν Πορμενέτωνα Βοΐου
τῇ 10/3/1970

ὁ Διδάκτης
Πράπτης

Θεοδ. Πράπτης

Πρόδ
Τήν 'Ακαδημίαν 'Αθηνών
Κέντρον 'Ερεύνης 'Ελληνικῆς Λαογραφίας
εἰς 'Αθήνας.

(Διά τοῦ κ. 'Επιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων Βοῖου.)

" Ὑποβάλλεται

Λαογραφικὴ ἐργασία
γεωργικῶν ἐργασιῶν καὶ
κατ' ἔθιμον πυρᾶς, τοῦ
Χωρίου Πολυκαστάνου Βοῖου
Κοζάνης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Πολυκαστάνῳ τῇ 14/3/1970

Συνημμένα: 2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Αριθ. πρωτ. 122
Παράρτημα 16-3-1970

Λαμβάνω τήν τιμήν νά ὑποβάλω
'Υμῖν συνημμένως ἐρωτηματολόγιον διά Γεωργικά
ἐργασιὰ καί κατ' ἔθιμον πυρᾶς τοῦ Χωρίου Πολυ-
καστάνου Βοῖου Νομοῦ Κοζάνης, συμπληρωμένον.
'Επισυνάπτεται καί ἡ χειρόγραφος συλλεχθεῖσα ὕλη
ἀποτελουμένη ἐκ σελίδων 21.

Ἡ ἐν λόγω λαογραφικὴ ἐργασία ἐγένετο
ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν ὑπηρετοῦντος Διδασκάλου
Θεοδοσίου Πράππα.

Παρακαλοῦμεν διά τὰ καθ' ὑμᾶς.
Ἐπιτεθεὶς

Ὁ Δ/ντὴς τοῦ Σχολείου

Θεοδοσίος Πράππας.